

ללמד המקום

Parasha Tsav צו Bevel/Commando

Vayikra (Leviticus) 6:1-8:36

De Parasha van deze week is Tzav, waarin veel van de priesterlijke wetten die van toepassing waren op de Kohanim worden beschreven. Het woord Tzav ("צו") in numerieke waarde is 96. Het verwijst dan ook naar veel woorden met dezelfde numerieke waarde. Zoals die het goddelijke doel van Korban (offer) en de uitkomst hiervan beschrijft. We leren dat de woorden "Dan Yechidi" ("דן יחידי" – persoonlijk oordeel), "Ani Yehudi" ("אני יהודי" – ik ben een Jood), "Hu Ha'El HaGadol" ("הוא האל הגדול" – Hashem is de grote God), "Bechol Levavi" ("בכל לבבי" – met heel mijn hart), "BeMazal Tov" ("במזל טוב" – veel geluk), "Me'Ha'av HaGadol" ("מהאב הגדול" – van Hashem), en vele andere termen zij hebben allemaal dezelfde numerieke waarde van 96 allen gelijk aan het woord Tzav. Dit zijn dan ook allemaal termen die de banden beschrijven die we hebben met Hashem, als het uitverkoren volk en het ware begrip van een offer.

Het begint allemaal met HaShem die Mozes vertelt om Aäron (de eerste Kohen) en zijn kinderen te instrueren in de juiste offerrituelen, te beginnen met de olah, een soort offerande dat volledig wordt verteerd door de vlammen. Rashi merkt hier ook bij op dat de term "tzav" bevel/commando de connotatie heeft van het bevelen van niet alleen Aaron, maar al zijn toekomstige nakomelingen en alle generaties kohanim.

De Korban Olah ("עולה"), het "brandoffer" zoals het veelal genoemd wordt maar wat dus eigenlijk niet geheel juist is. Ik persoonlijk zou het dan ook liever een offer noemen waarmee we laten zien hoeveel we zijn geboden met liefde volbrengen. Het is ook om ons een diepgaand begrip te leren van het verband tussen het woord Tzav ("צו") en de gelijkwaardigheid ervan met de woorden "Ik ben Joods" ("Ani Yehudi" – "יהודי"). We moeten dezelfde toewijding voelen die Avraham Avinu voelde voor Hashem toen hij op de proef werd gesteld met de zware test van het opofferen van zijn zoon Jitschak als Korban Olah.

Stel je voor dat je een stem van boven hoort (en niet ziet) die je vraagt je zoon op te offeren, op wie je al meer dan honderd jaar wacht. Avraham zag Hashem nooit, in tegenstelling tot Mozes die dat wel deed. Hij hoorde alleen zijn stem, maar hij vertrouwde Hem met heel zijn hart. Door ermee in te stemmen zijn zoon te offeren als een Korban Olah ("עולה"), toen Hashem hem preeste, verklaart Avraham dat ik Joods ben ("Ani Yehudi" – "אני יהודי"). Deze eerste Korban Olah leert ons dan ook hoe belangrijk zulke offers waren en wat ze symboliseerden. Interessant weetje is dat parasha Tzav ("צו"), die de numerieke waarde van 96 is, ook 96 verzen heeft.

Tzav" (bevel/commando) in onze parasha is niet zomaar iets, het leert ons dat dit werkwoord is, en dat we in het heden en de toekomst moeten gebruiken. Dit is dan ook een zeer diepgaande boodschap van Hashem naar mijn idee. Wat we dus ook leren van het tweede vers is dat de korban Olah wordt vergeleken met de Torah. Dat lijkt misschien wel wat raar maar net zoals we het vuur van de Torah dag en nacht in ons leven hebben, zo zal ook de Korban Olah dag en nacht branden. We weten ook dat de Menorah dag en nacht verlicht bleef, zoals het dan ook kunnen vergelijken met onze Neshamah. Want aangezien we verplicht zijn om de Torah dag en nacht te bestuderen. Dit weten we uit het vers "Vehagita Bo Yomam Valayla" ("והגית בו יומם ולילה"), en je zult de Torah dag en nacht leren. Ons wordt dan ook bevolen (zie hierbij betekenis Tzav) om de Torah te bestuderen we

ללמד המקום

zien dit misschien wel het duidelijkst uit het vers "Beshivtecha Beveteicha" ("בשביתך בביתך"), en u zult haar bestuderen terwijl u in uw huis zit, U'Velechtech BaDerech" ("ובלכתך בדרך"), wanneer u op weg bent, U'Beshochvecha U'Vekumecha" ("בשבכך ובקומך"), wanneer u opstaat en wanneer u gaat slapen. We moeten dus altijd de Torah bij ons en met ons meedragen. Nogmaals, we zien hier het concept van dag en nacht.

Hoewel zij (de Kohanim) bijna niets uit de Korban Olah halen, aangezien het meeste ervan was verbrand wordt er tegelijkertijd een belangrijke les geleerd. De midrasj leert ons dat als iemand zich niet haast om de mitswot in acht te nemen, het ons zal helpen om Hashems zegeningen te ontvangen en 'gunst' in zijn ogen te vinden. Het uitvoeren van de mitswot voorziet ons voortdurend van Parnasah en gezondheid, omdat we weten dat we alleen door het decreet van Hashem worden voorzien van alles wat we nodig hebben.

Alleen al het feit dat Jitschak, die halverwege de dertig was en zijn vader ongehoorzaam had kunnen zijn en dergelijke zelfopoffering had kunnen weigeren is bijzonder te noemen. Hij wijdde ook zijn leven aan Hashem en zijn geboden. Dit is de ware test van het geven van iemands leven ("Mesirat-Nefesh"- "מסירת נפש") om aan de eis van Hashem te voldoen en een mitswa in volledig geloof en toewijding te vervullen. Het vertrouwen in Hashem door Avraham en Jitschak dat is de ware Korbanot, zoals ook door generaties heen zal worden aangetoond.

Door de eerste mitswa uit te voeren van het verwijderen van de as, (in het Hebreeuws "Deshen"- "דשן"), wat ook staat voor de vetten van de Korban (wat toevallig een van de beste delen is), stelt de Kohen een prioriteit voor Bnei – Yisrael, die van waar geloof in Hashem, net zoals Avraham en Jitschak deden. Het woord "Deshen" in het Hebreeuws heeft een numerieke waarde van 354, dit is ook het aantal dagen in een maanjaar, zoals de mitswa voor het verwijderen van de as 354 dagen per jaar moet worden uitgevoerd. Het woord "Deshen" in het Hebreeuws spelt ook "Sha-Dan" ("ש-דן"), wat betekent dat Hij, Hashem, oordeelt. We kunnen dus leren dat Hashem ons als het ware test om ons gunstig te beoordelen als we zijn wetten naleven. Kunt u mij vertellen wie zo'n God heeft, je krijgt een test en de antwoorden worden al gegeven, dan heb je dus alle kans van slagen. En als men het goed bekijkt kan je niet eens zakken. Zo is het ook met Hashem hij geeft ons een test met de Torah als zijn "antwoord". Pinchas is misschien wel een van de grote bewijzen hiervan.

Eliyahu's onsterfelijkheid.

Pinchas is een nakomeling van Aharon hij is de kleinzoon van Aharon (via zijn zoon Elazar). Voor zijn heldhaftige inspanningen, zoals die beschreven zijn in Bemidbar (Numeri) 25, HaShem zegende hem met een eeuwig priesterschap. Pinchas wordt genoemd als de Kohen Gadol (hogepriester) in het boek Yehoshua (Jozua) (die overigens de eerste van de bijbelse rechters was). Volgens de wijzen bleef hij in deze rol tot de tijd van Yiftach, een van de laatste rechters. Dit zou betekenen dat hij enkele honderden jaren als Hogepriester heeft gediend! De Wijzen suggereren dat toen HaShem hem een "eeuwig priesterschap" beloofde, Hij dat ook letterlijk meende.

Vanwege het schandaal waarmee het verhaal van Yiftach Shoftim (Rechters) 11-12 werd afgesloten, stellen de commentaren dat Pinchas aftrad als Hogepriester. Hij verdwijnt dan uit even uit beeld, om een paar eeuwen later weer te verschijnen. Deze keer komt hij terug als Eliyahu HaNavi, Elia de profeet, zoals de wijzen zeggen: Pinchas zeh Eliyahu, "Pinchas is Eliyahu". De Arizal (Sha'ar

ללמד המקום

HaGilgulim , 33, 2b) legt uit dat Eliyahu de reïncarnatie van Pinchas was, terwijl vele anderen zeggen dat het letterlijk één en dezelfde persoon was, aangezien HaShem's zegen het eeuwige leven inhield.

Eliyahu zelf is ook nooit overleden, wat verder bewijst dat het de bedoeling was dat Pinchas eeuwig zou leven. De Tenach beschrijft hoe Eliyahu levend naar de hemel werd opgenomen in een wervelwind van vlammen Melachiem beth (2 Koningen) 2:11. Er wordt gezegd dat Eliyahu in een engel is veranderd en dus nog steeds voortleeft. Dit is ook de reden waarom hij (geestelijk gesproken) op bepaalde tijden in de Joodse kalender en levenscyclus verschijnt, waaronder tijdens een brit mila (besnijdenis) , en voor de vijfde beker tijdens de Pesach seder. Uiteindelijk wordt geprofeteerd dat hij aan het einde der dagen nogmaals maar dan in fysieke vorm zal terugkeren om de komst van Mashiach aan te kondigen, zoals er staat: "Zie, ik zal u de profeet Eliyahu sturen vóór de komst van de Dag van Hasjem, de groot en ontzagwekkend" Malachi (Maleachi 3:23).

Het commentaar van Abudraham (rabbijn David ben Yosef uit het Spanje van de 14e eeuw) legt dan ook uit dat dit de reden is waarom de shabbat voor Pesach Shabbat HaGadol wordt genoemd , "de grote shabbat". Het vers in Maleachi eindigt met de woorden "de grote en ontzagwekkende", hagadol v'hanora . Deze passage uit Maleachi is tenslotte het Haftarah-gedeelte dat we lezen in de synagoge op Shabbat HaGadol!

Het basisdoel van Shabbat HaGadol is om ons in de "Pesach-geest" te krijgen en ons voor te bereiden op Pesach. Op deze shabbat is het gebruikelijk om de Haggadah en de relevante wetten van de feestdag te herzien. Evenzo is het Haftarah gedeelte ook ontworpen om ons in de Pesach mentaliteit te brengen. De haftara eindigt met het naast elkaar plaatsen van de eerste verlossing onder Mozes en de komende verlossing die word ingeluid door Eliyahu: "Denk aan de wet van Mozes, mijn dienaar (dit is Israël), die ik op Horev de berg Sinaï voor heel Israël bekend maakte alle inzettingen en verordeningen. Zie, ik zal u de profeet Eliyahu sturen voordat de Dag van Hasjem komt..." Malachi (Maleachi 3:23-24)

De wijzen vertellen ons dat we ons na de laatste verlossing niet langer de eerste verlossing hoeven te herinneren, die in vergelijking daarmee zal verbleken. Dit is gebaseerd op het vers in Yirmiyahu (Jeremia) 23:7 dat profeteert dat mensen in het einde der dagen HaShem niet langer zullen beschrijven als Degene die de kinderen van Israël uit Egypte heeft gehaald, maar als Degene die Israël overal van onderdrukking heeft gered. Overal uit de wereld, en hen terug bracht naar het hun Beloofde Land.

Dit is een van de redenen waarom we tijdens de Pesach seder, terwijl we de eerste verlossing herdenken, eindigen met het inschenken van een vijfde beker voor Eliyahu. Hij zal komen om de laatste verlossing in te luiden. Het is dan dat we niet langer verkeerd begrepen en onderdrukt zullen worden, onze ballingschap zal eindigen en we allemaal zullen terugkeren om in vrede in het Heilige Land te leven, zoals we aan het einde van de seder zeggen: "Volgend jaar in Jeruzalem"

Voor meer over Shabbat HaGadol kijk op de site onder het kopje Moadim

Shabbat Shalom

Jaacov